

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETI

**FarDU.
ILMIY
XABARLAR-**

1995 yildan nashr etiladi
Yilda 6 marta chiqadi

5-2022

**НАУЧНЫЙ
ВЕСТНИК.
ФерГУ**

Издаётся с 1995 года
Выходит 6 раз в год

M.M.Karimov	
A.Qodiriyning “O‘tkan kunlar” romanining inglizcha tarjimalarida leksik- stilistik bo‘yoqdorlikni saqlash tamoyillari	125
A.A.Shernazarov, X.J.Jamolova	
“Boburnoma”dagi forscha baytlarning mualliflari	129
M.B.Rajabova	
Alisher Navoiy ijodida marsiya va lavhalar	133
G.S.Qurbonova	
Nurali Qobul ijodida ayol ruhiyati tasviri	140
M.K.Mirzoyev	
Farzona Xo‘jandiy she‘rlarida motam marosimining badiiy ifodasi	145
M.A.Jo‘rayeva	
Cho‘lponning “Vayronalar orasida” asari janr xususiyatlari	149
L.A.Masharipova	
O‘zbekimning go‘zal urf-odatları	154

TILSHUNOSLIK

M.Y.Mamajonov, Z.A.Mirzamatova	
Diplomatik munosabatlar ramz va turlarining tasniflari	158
Z.Sh.Pazilova	
O‘zbek va nemis tillarida to‘y bilan bog‘liq leksik birliklar	163
M.Y.Xusaynova	
O‘zbek va ingliz tillarida paxta leksemasining lingvomadaniyatda aks etishi	168
M.M.Mamajanova	
Ingliz tili grammatikasining retseptiv ko‘nikmalarini o‘rgatish	172
N.A.Xoshimova, M.R.Nematjonova	
Tarjimada realiyalar masalasi	176
X.M.Maripova	
Frazeologik birliklarning lingvokulturologiya bilan bog‘liqligi	179
N.A.Mansurova	
Tilshunoslikda terminologiya masalalari	183
M.R.Komilova	
O‘zbek tilshunosligida o‘zlashma leksemalarning o‘rganilishi tarixi.....	187
J.X.Djamolov	
O‘zbek tilining davlat tili maqomiga erishish jarayoni	192
Sh.T.Yusupova	
Lingvistik interferensiya hodisasining mohiyati xususida	197
M.O.Batirxanova	
Somatik frazeologik birliklar tadqiqida “Madaniy kodlar”	201
G.X.Saydullayeva, O.P.Uralova	
“TikTok” ijtimoiy tarmoq izohlarida xorijiy so‘zlarning izohlarda ishlatilishi.....	203
M.M.Nurmatova, M.O.Oripova	
Nutqiy etiketni shakllantirishda madaniyat va ijtimoiy omillarning o‘rni.....	206

MATEMATIKA

A.K.Yusupova, B.Qurbonov	
Ba‘zi biologik jarayonlarni differensial tenglamalar yordamida o‘rganish	209
O‘.U.Ismailov	
Atoqli otlar nazariyasi va semantikasi.....	214

FIZIKA– TEXNIKA

E.X.Bozorov, M.A.Abdullayeva	
Oliy ta‘lim muassasalarida “radiatsiya xavfsizligi” fanini o‘qitishda interfaol metoddan foydalanish	218

O'ZBEGIMNING GO'ZAL URF-ODATLARI

КРАСИВЫЕ ОБЫЧАИ УЗБЕКОВ

BEAUTIFUL RITES OF UZBEKS

Masharipova Leninza Axmedjanovna¹¹Masharipova Leninza Axmedjanovna

- Xorijiy Filologiya Fakulteti Ingliz tili va adabiyoti kafedrası Urganch Davlat Universiteti

Annotatsiya

O'zbekimning go'zal urf-odatları o'ziga xos noodatıdır. Yildan yilga, avloddan avlodga o'tib kelayotgan beqiyos urf-odatları, bir-biriga o'xshamagan udumlarni sanab sanog'iga yetolmaydi kishi. Ko'plab udumlarni qancha olqishlasak, qanchalik ular bilan faxrlansak shuncha oz. Ammo, shunday urf-odatlar va udumlar ham borki, ularni foydadan ko'ra zarari ko'proqdek go'yo. So'rovnomadagi bir necha o'z fikrini bayon qilgan o'zbeklar ushbu udumlardan voz kechish kerak degan takliflarni bildirishgan. Ayrim urf-odatlar bilan esa faxrlanishlarini, ularni juda yoqtirishlarini ayniqsa ta'kidlaganlar.

Аннотация

Красивые обычаи, традиции узбеков по-своему необычны. Человеку нет возможности сосчитать несравненные традиции, несхожие обычаи, которые передаются из года в год, из поколения в поколение. Но, тем не менее есть такие обычаи и традиции которые заслуживают гордости, и сколько бы мы не восхваляли эти обычаи и традиции все равно недостаточно. Но есть и такие обычаи и обряды, от которых кажется больше вреда чем пользы. Несколько узбеков, высказавших свое мнение об этом в опросе, высказали предложения отказаться от таких обрядов. Также подчеркнули, что им очень нравятся и они гордятся некоторыми обычаями и традициями.

Abstract

The colourful traditions of Uzbek people are unusual. It is impossible to enumerate the incomparable traditions and customs that are passed down from year to year, from generation to generation. But there are still such customs that seem much more harmful than being useful. Several Uzbeks, who expressed their opinion in the survey, suggested that these customs should be abandoned. However, they especially emphasized that they are proud of certain traditions and that they like them very much.

Kalit so'zlar: madaniyat, urf-odatlar, millat, to'y, udumlar, bayram, kelin, kuyov.

Ключевые слова: культура, традиции, народ, свадьба, обычаи, праздник, невеста, жених.

Key words: culture, traditions, nation, wedding, customs, holiday, bride, groom.

KIRISH

O'zbek madaniyati juda rang-barang va o'ziga xosdir. U ming yilliklar davomida shakllanib, O'zbekiston hududida istiqomat qiluvchi turli xalqlarning an'ana va urf-odatlarini o'z ichiga olgan. Qadimgi eroniyalar, ko'chmanchi turkiy qabilalar, arablar, xitoylar, ruslar rivojlanishga asosiy hissa qo'shgan. Ko'pmillatli O'zbekistonning an'analari musiqa, raqs, tasviriy san'at, amaliy san'at, til, oshxona va kiyim-kechaklarda o'z ifodasini topdi. Mamlakatimiz aholisi, ayniqsa, qishloq aholisi mamlakat tarixida chuqur ildiz otgan an'analarni e'zozlaydi. Buyuk Ipak yo'li O'zbekiston madaniyatining rivojlanishida katta rol o'ynadi. Savdo yo'li sifatida Xitoydan ikki yo'nalishga o'tgan: birinchisi Farg'ona vodiysi va Qozoq dashtlariga, ikkinchi yo'l esa Baqtriyaga, so'ngra Parfiya, Hindiston va Yaqin Sharqqa O'rta yer dengizigacha borgan. Ipak yo'li nafaqat tovarlar, balki texnologiyalar, tillar, g'oyalar, dinlar almashinuvini ham yoqladi. Shu tariqa, Buyuk Ipak yo'li Markaziy Osiyo hududida buddizmning tarqalishiga olib keldi, u yerda hamon buddizm madaniyati izlarini uchratish mumkin: Tojikistondagi Adjina-tepa, Quvadagi buddistlar ibodatxonasi, O'zbekistonning Termiz shahri yaqinidagi Fayoz-tepa va va boshqalar.

Musiqa va cholg'u asboblari sarson-sargardon sozandalar bilan birga karvonlar ortidan sayohat qilgan, qolaversa, qog'oz ishlab chiqarish, temir tanga zarb qilish, bo'rttirmachilik sirlari ham mamlakatdan mamlakatga ko'chib kelgan. 1991-yilda O'zbekiston mustaqillikka erishdi, bu hunarmandchilik va an'anaviy amaliy san'atning jadal rivojlanishiga, o'zbek an'ana va urf-odatlarining tiklanishiga, O'zbekiston an'anaviy madaniyatining yuksalishiga xizmat qildi. [1:71]

O'zbekiston madaniyati Sharqning eng yorqin va o'ziga xos madaniyatlaridan biridir. Bular betakror milliy musiqa, raqs va rangtasvir, betakror milliy oshxona va liboslardir. O'zbek milliy musiqasi mavzu va janrlarning xilma-xilligi bilan ajralib turadi. Qo'shiqlar va cholg'u asboblari o'z vazifalari va qo'llanish shakllariga ko'ra ikki guruhga bo'linadi: birinchisi, ma'lum vaqt va sharoitda ijro etiladigan, ikkinchisi, istalgan vaqtda ijro etiladigan. Birinchi guruhga urf-odat va an'analarni

ADABIYOTSHUNOSLIK

mehnat jarayonlari, turli marosimlar, sahnalashtirilgan ko'ngilochar namoyishlar va o'yinlar bilan bog'liq qo'shiqlar kiradi.

Milliy rangtasvirning rivojlanishi ko'p asrlar oldin boshlangan. XVI-XVII asrlarda Buxoro va boshqa bir qancha shahar markazlarida qo'lyozma va muqova san'ati katta muvaffaqiyatlarga erishdi. Qo'lyozmani bezashda nafis xattotlik, suv bo'yoqlari va dalalarda yupqa naqshlar ijrosi kiritilgan. Samarqandda va ayniqsa, Buxoroda O'rta Osiyo miniatyura maktabi katta muvaffaqiyatlarga erishdi, ko'plab uslub yo'nalishlari rivojlandi. Ulardan biri, masalan, Behzod an'analari bilan bog'liq bo'lib, u o'zining muloyim xat yozish uslubi va me'moriy unsurlari bilan ajralib turadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR

Til va madaniyat o'rtasidagi bog'liqlik M.T. Iriskulov, Zvigentsev V.A., Brooks Peterson, Alfred Kroeber va Clyde Kluckhohn, Noam Chomsky, Edward Sapir, Benjamin Lee Whorf, V.T. Klovov, G.Yu. Bogdanovich, Allen J. Frank va Peter B. Golden, P.P.Ivanov, A.Yu.Yakubovskiy, X.Hukhem, M.Ermatov, A.Nurmonov, Z.K.Tarlanov, N.Brown, M. Byram, C. Morgan va Y.H. Tseng, Kramsh kabi olimlar tomonidan tadqiq etilgan.

"Madaniyat" terminini izohlab, turlari haqda tushuntirib o'tgan bir qator olimlarlar – Sh. Safarov, Frans Boas, R.Uilyams, E.Taylor, U.Tomas, M. Xaydegger, M.Veber, G.Frantsev, N.Chavchavadze, E.Markaryan, Yu.A.Sorokin, E.F.Tarasov, V.N. Sagatovskiy, Yu.M.Lotman, B.A.Uspenskiy, L.Kertman, V.Bibler, S.S.Averintsev, M.Mamardashvili, S.S.Averintsev, Erik Volf, D. Merdok, B.Malinovskiy, P. Harris va R. Moran, C. Franke, C. Ovando, V. Collierning tadqiqotlarini keltirish mumkin.

Madaniyat tili - qadriyat va g'oya shakllari yo'nalishini shakllantiradigan, tasavvurlar, obrazlar, tushunchalarni tashkillaydigan belgilar va belgilar munosabatlari tizimi - belgili moddiyatdir. Madaniyat tili etnik madaniyatga nisbatan xalq madaniyati o'ziga xosliklariga yo'naltirilgan barcha verbal va noverbal aloqaning belgili usullari yig'indisi ekanligi bilan farqlanib turadi. Madaniyat tili boshqa xalqdar madaniyati bilan aloqada aks etadi. Madaniy qoidalar - shaxsni yaroqli yoki yaroqsiz sifatida tasniflovchi ideallar turidir. Madaniy qoidalar xalq bosib o'tgan uzoq tarixiy jarayon davomida ishlab chiqariladi. Shu qonun va qoidalar bizni hayvonlardan ajratib turadi, tartibsizliklardan saqlab, hayotimizni bir tizimda ushlab turadi. [1:93]

Tadqiqotda adekvat holatda o'rganishni ta'minlashga qaratilgan metodlar majmui qo'llanildi: nazariy (tahliliy-statistik, qiyosiy-taqqoslash, modellashtirish), diagnostik (so'rovlar, suhbat, so'rovnoma, kuzatish), prognostik (ekspert baholash, mustaqil ishlarni umumlashtirish), pedagogik eksperiment va matematik metodlar (ma'lumotlarni statistik qayta ishlash va boshqalar).

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbek urf-odatlarini haqida qancha gapirsak shuncha oz. Ularning asrdan-asrga, avloddan avlodga o'tib kelayotgan urf-odatlarini va udumlarini o'rgangan kishi lol qolmasdan iloji yo'q. Ayniqsa, yuqoridagilarga qo'shimcha ravishda bir-biridan farqli to'y udumlari har bir kuzatuvchi va tadqiqotchini hayratga solmasdan qo'ymaydi. Bir-biridan go'zal, ba'zan noodatiy udumlarni kimdir ma'qullab xushlaydi, kimdir esa yo'q. Shular bo'yicha o'qib-o'rganib tadqiqot olib borar ekanman, odamlarning fikr-mulohazalarini chuqur o'rganish maqsadida, o'z qarashlarini to'liq ifodalay olish mumkin bo'lgan so'rovnoma oldim. So'rovnoma jami o'nta savoldan tashkil topgan bo'lib, o'z fikrini yozuvchining yoshi va kasbidan tortib, to'y udumlarining yaxshi va yomon jihatlari, qaysilarini ma'qullaysiz, qaysilarini esa aksincha xushlamaysiz, degan savollar o'z o'rnini topgan. Bundan tashqari, "tumaningizda boshqa tumandan farq qiladigan o'ziga xos udumlar bormi?", "Sizga to'ylarga borish yoqadimi yoki yo'qmi? Nima uchun?", "To'ydagi qaysi udumlarni yo'qotish kerak degan fikrdasiz?" kabi savollar ham kishini birmuncha o'ylantirib qo'yishi shubhasiz. Yuqoridagi savollarga Xorazm viloyatidan jami 500 kishi javob berdi. "Sizga to'ylarga borish yoqadimi? Nima uchun?" degan savolga 60% odam, "ha, juda yoqadi, chunki u yerda qarindosh-urug'larimni ko'raman, madaniy hordiq olaman, turli xil urf-odatlarini guvohi bo'laman" deb yozibdi, 10 % odam "faqat yaqin insonimning to'yi bo'lsa boraman, bo'lmasa yo'q" degan javobni berishibdi, 5% odam "to'yga borishim shart bo'lgani uchun boraman, bo'lmasa xafa bo'lishadi", yana 5% yozuvchi "ha, juda yoqadi, mazza qilib raqs tushaman" deb o'z fikr-mulohazalarini bildiribdilar. 20% odam esa "yo'q, borish yoqmaydi, chunki u yerda shovqin-suron bo'ladi, qolaversa, notanishlar oldida o'zimni noqulay his qilaman" deb javob bergan. Ayrimlari "to'yga borishga vaqtim yo'q", "to'yga borish-

bormaslik kayfiyatimga bog'liq", "baland musiqa miyamni toliqtiradi", "to'ylarga borish vaqtni behuda o'tkazishdir", "to'yga borish unchalik yoqmaydi, shunga mos kiyim kiyish kerak" kabi javoblarni yozishgan. Buni xulosa qilib shuni aytish mumkinki, garchi to'yga qatnashishning o'ziga xos yaxshi va yomon taraflari ko'p bo'lsa ham, ko'pchilik odamlar, ya'ni 60% odam to'ylarga qatnashishni ma'qullashar, u yerdagi urf-odatlarini xush ko'rishar ekan.

Qolaversa, so'rovnomada "qaysi urf-odati sizga ko'proq yoqadi?" kabi savol ham yo'q emas. Bu savolga hamma har xil javob bergan, 25 % odam "menga o'zbekimning salomlashish odobi juda yoqadi, kattalarni ko'rganda qo'lini ko'ksiga qo'yib salom berishi, kichiklarni izzat qilishi, oilada qari insonlarning o'rni o'zgachaligi, ulardan doim maslahat olib turilishi, ulardan oldinga o'tib yurmaslik – hamisha ularga yo'l berish va ulardan oldin ovqatga qo'l cho'zmaslik odobi, va albatta, o'zbekimning kiyinish madaniyati va muomala madaniyati ayniqsa yoqadi" deb javob yozishgan. 15 % odam esa katta oila bo'lib yashash odatlarini, oilani qadrlash va uni asrab-avaylash odatlarini va oilada erkak kishining bosh bo'lishini juda yoqtirishlarini va qo'llab-quvvatlashlarini yozishgan. Bulardan tashqari, yana 19 % odam "o'zbekimning to'kin dasturxon ustida mehmon kutish odobini yoqtiraman, bundan tashqari, uzoq qarindoshlar bilan ham yaqindan hol-ahvol so'rab quchoqlashib ko'rishish odatidan o'zgacha ta'sirlanaman" deb javob berishgan. Javoblardagi 15% odamlarning fikri esa beshik to'yidagi urf-odatlarini ma'qullagan va chaqaloqni beshikka solish udumlarini yoqtirishlarini, bundan tashqari, ota-onalar farzandlari tug'ilganda azon aytishlarini qo'llab-quvvatlashlarini o'zgacha ishtiyok bilan bayon qilib o'tishgan. So'rovnomadagi 3% odam bayramlardagi, ayniqsa, Navro'z bayramidagi an'analarni juda hurmat qilishlarini aytib o'tgan. Shu jumladan, Navro'z bayramida sumalak va bo'g'irsoq pishirilishi, ularni qo'shnilariga va yaqin insonlariga tarqatilishini alohida ta'kidlab o'tishgan. 12% odam esa Hayit bayramlaridagi urf-odatlariga o'zgacha mehr berishlarini bayon qilib o'tganlar. Ayniqsa, Xayit bayramlarida yangi kiyim kiyilishini, kattalarni borib ko'rishlarini, bir-biriga sovg'a-salom berishlarini qo'llab-quvvatlashlarini aytib o'tganlar. 10 % odam to'ylardagi urf-odatlarini yoqtirishlarini aytib o'tganlar. "Menga to'ylardagi urf-odatlar juda yoqadi. Ayniqsa, kelin salom va quda tanishuvini yoqtiraman. Bundan tashqari to'ylarda yor-yor aytilishi o'zgacha yoqimli" deb fikr bildirganlar. Bularga qo'shimcha ravishda sovchilikdagi urf-odatlar, to'ydan oldin kelinga kuyovdan mahr berilishi va to'y kuni hamma mehmonlarni, hoh tanish bo'lsin, hoh notanish bo'lsin, mamnuniyat bilan kutib olinishini, to'y kuni to'y egasiga ko'pchilik qarindosh urug'lar va yaqin qo'shnilar kelib yordamlashishlarini yoqtirishlarini ham aytib o'tganlar. 1% odam o'zbek urf-odatlariga unchalik qiziqishi yo'qligini, shuning uchun javob berishga qiynalishini yozib qoldirgan.

XULOSA

O'zbekimning har bir go'zal urf-odati o'zgacha. O'zbek xalqi o'zining mehmondo'stligi, kattalarni o'zgacha hurmat qilishi, oilada doimo ular bilan bamaslahat ish qilishi, oilani muqaddas bilib uni asrab-avaylashi, bayram va to'ylardagi o'ziga xos urf-odatlarini bilan boshqa millatlardan ajralib turadi, desak mubolag'a bo'lmaydi.

So'rovnomada "qaysi urf-odati sizga ko'proq yoqadi?", "qaysi bayramlar yoqadi?" savollaridan tashqari, "qaysi urf-odatlarini uncha xushlamaysiz?" degan savol ham yo'q emas. Mazkur savolga javob beruvchilarning deyarli 48%i "kelin salom va kuyov salom" deb javob berishgan. Ma'lumki, o'zbek to'ylari har viloyatda har xil o'tkaziladi. Aynan Xorazm viloyatini oladigan bo'lsak, urf-odatga ko'ra, ba'zida to'y bo'lib turgan payti, ba'zida esa to'ydan bir kun keyin "kelin ko'rar ya'ni kelin salom va kuyov ko'rar ya'ni kuyov salom" tadbiri bo'lib o'tadi. O'sha kuni kelin kuyovning barcha qarindoshlari va yaqinlariga egilib ta'zim qiladi. Mehmonlar esa kelinga turli xil sovg'alar berishadi, ayrimlar pul berishadi. So'rovnomadagi 10% odam pul tashashni va kelinning tizzasigacha egilib ta'zim berishini qoralab yozishgan. Qolgan 40% odamlarning barchasi ham to'ydagi ayrim udumlarni uncha xushlamasliklarini izohlab o'tganlar. To'ylarda kelin kuyovning uyiga mebellar, maishiy texnikalar bilan borishini, to'ylarga judayam ko'p odam kelishini, buning natijasida katta dasturxon yoyilishini, to'ydan oldin kelinni bozorga olib chiqib kiyintirishlarini, to'y kuni kuyov jo'ralar kelinning xonasiga kirishi, belbog' yechish va taqa tashash (kelinni ko'tarib karavotga qo'yish) kabi odatlarini, to'y kuni kelin o'tirgan mashina olov ustidan o'tishini, to'ydan keyin kelin bir-ikki yil kelin bo'lib tushgan xonadon egalari bilan umuman gaplashmasliklarini (faqat imo-ishora bilan gaplashishlarini) yoqtirmasliklarini bayon qilishgan. 1% odam urf-odatlar ichida bolani beshikka yotqizishni xushlamasliklarini yozgan va yana 1%i faqat Xayit bayramlarida ko'proq qabristonga borilishini, vaholanki, boshqa kunlar ham tez-tez borib turish kerakligini yozgan.

ADABIYOTSHUNOSLIK

Bundan ko'rinib turibdiku, 98% odam to'ydagi kelin-kuyovga xos ayrim udumlarni, urf-odatlarini yoqtirmasliklarini yozib o'tishgan.

Bayramlar haqida gapiradigan bo'lsak, so'rovnomadagi "sizga qaysi bayram ko'proq yoqadi? Nima uchun?" degan savolga har xil javob yozilgan. 70% odam Yangi yil va yasharish bayrami Navro'zni yoqtirishini yozganlar. 15% odam 8-martni va yana 15% odam Mustaqillik bayrami, Xotira va qadrlash kunini yaxshi ko'rishlarini yozib qoldirishgan.

So'rovnomadagi "qaysi udumlarni yo'qotish kerak degan fikrdasiz?" kabi savolga deyarli barcha "qaysi urf-odatlarini uncha xushlamaysiz?" degan savolga bayon qilganlariga o'xshash javoblar yozishgan, ya'ni "ortiqcha isrofgarchilikni yo'qotish kerak, kelin tizzasigacha egilib-bukilib salom bergani tuzikmas, to'y kunidagi taqa tashashma, belbog' yechishmani yo'qotish kerak" va shunga o'xshash javoblar bor.

Umuman olib aytadigan bo'lsak, o'zbekimning go'zal urf-odatlarini o'ziga xos noodatiydir. Yildan yilga, avloddan avlodga o'tib kelayotgan beqiyos urf-odatlarini, bir-biriga o'xshamagan udumlarni sanab sanog'iga yetolmaydi kishi. Ko'plab udumlarni qancha olqishlasak, qanchalik ular bilan faxrlansak shuncha oz. Ammo, yuqorida aytib o'tilganidek, shunday urf-odatlar va udumlar ham borki, ularni foydadan ko'ra zarari ko'proqdek go'yo. Bir necha o'z fikrini bayon qilgan o'zbeklar ushbu udumlardan voz kechish kerak degan takliflarni bildirishgan.

O'zbek xalqi mehmondo'st xalqdir, mehmon kutishni juda yoqtirishadi. Ularning uyiga tashrif buyurganda hayron qolmaslik uchun quyidagilarni bilishimiz zarur:

- Oila a'zolari bir-birlari bilan juda yumshoq va mehribon gaplashadilar;
- O'zbek oilalari a'zolari har qanday vaziyatda ham bir-birlariga yordam berishadi. Ular hech qachon bir-birini qiyin vaziyatlarda yolg'iz qoldirishmaydi;
- Ular uylariga tashrif buyurgan mehmonlarni juda qadrlashadi, darhol turli xil shirinliklar va ovqatlarga to'la stol tuzaydilar. Lekin agar mehmon erkak bo'lsa, erkak mezbonlar xizmat qiladi, ayol uy egalari esa oshxonada ba'zi ishlarni ya'ni pishirish ishlarini bajaradilar;
- O'zbek xalqi qayerda bo'lmasin, uydami, ishdami yoki boshqa jamoat joylaridami, har doim keksalarni hurmat qilishadi. Uyda doimo ular bilan bamaslahat ish qilishadi, ovqatning eng shirin joyini ularga berishadi, hech qachon ulardan oldin ovqatga qo'l cho'zishmaydi va ovqatdan keyin ularning duolarini olishadi. Doimo ular oldida past ovozda gapirishadi.

Nafaqat uyda balki ishda ham keksalarga hurmat-e'tibor o'zgacha.

ADABIYOTLAR

1. M. Saidova. U. Qo'ziyev "Lingvokulturologiya" O'quv qo'llanma. Namangan - 2017. 71-93 betlar (M.Saidova, U. Qo'ziyev "Language culture" Manual. Namangan - 2017. Pp 71-93)
2. Damen, L. 'Culture Learning: The Fifth Dimension in the Language Classroom'. Reading, MA: Addison Wesley. 1987. P 23
3. David Crystal, English as a global language, second edition, 2003. P90
4. Encyclopedia of World Cultures. SUPPLEMENT. MACMILLAN REFERENCE USA. 2002. P 363.
5. English teaching forum Volume 48, Number 2. 2010 Pp 2-8.
6. Fennes, H. & Hapgood, K. 'Intercultural Learning in the Classroom: Crossing Borders'. Cassell. 1997. P 89
7. Fowler, S. M. & Mumford, M. G. (eds) 'Intercultural Sourcebook: Cross-Cultural Training Methods. Vol.1, Yarmouth: Intercultural Press, Inc. 1995. P78
8. Gary Ferraro, Susan Andreatta . Cultural Anthropology. An Applied Perspective. United States of America. 2010. Pp 118, 400.
9. Goldblatt, D. Brown, L. B. Aesthetics: A Reader in Philosophy of the Arts / D. Goldblatt, L. B. Brown II Aesthetics: A Reader in Philosophy of the Arts; 2/E. - Prentice Hall. 2005. P. 560
10. Gullen, J. Popular Culture in American History / J. Gullen. - Blackwell Maiden. 2001. P67
11. Humphrey, D. 'Culture as a noun, Culture as a verb, National culture or Individual culture, which Approach?' In: Killick, D. & M. Parry (eds.). Languages for Cross-cultural Capability, Promoting the Discipline: Marking Boundaries Crossing Borders. Leeds Metropolitan University, December 1993. Pp 67-107
12. Haviland. Cultural Anthropology. Harcourt Brace and company. 1999. Pp 42-66.
13. Kachru, B. B. Asian Englishes: beyond the canon. Hong Kong: Hong Kong University Press. 2004. P56
14. Kramsch, C. Context and Culture in Language Teaching. Oxford University Press. 1994. P88
15. Larson, C. U. Persuasion: Reception and responsibility. 12th ed. Boston: Wadsworth. 2009. P57
16. Sherman, J. Using authentic video in the language classroom. Cambridge: Cambridge University Press. 2003.
17. Tsui, A. B. M. Language policy, culture and identity in the era of globalization. In B. Beaven (ed.) IATEFL 2005 Conference Selections. Canterbury: IATEFL. 2005. P96
18. Van Parijs, P. Europe's Linguistic Challenge. European Journal of Sociology 45 (1) 2004: 111-52.
19. Zdenek Salzmann, James Stanlaw, Nobuko Adachi. Language, society and culture (fifth edition). Westview press. 2012. P79